

Woord van de bisschop

Allerzielen

Met Allerzielen denken wij aan al onze dierbaren die overleden zijn.

Wij hopen dat zij bij God zijn. In een Eucharistie bevelen wij hen in Gods barmhartigheid aan. Wij weten dat Christus over hen oordeelt. We komen bij het zevende artikel uit de geloofsbelijdenis. Dit luidt: Vandaar zal Hij komen oordelen de levenden en de doden. In de Youcat, de jongerencatechismus, vinden wij hierover heldere gedachten. Allereerst over het verschil tussen het individueel en het algemeen oordeel. “Het zogenaamde bijzondere of ook persoonlijke oordeel voltrekt zich in de individuele dood. Het algemene oordeel, dat ook het laatste of jongste oordeel wordt genoemd, vindt plaats op de jongste dag, dus aan het einde van de wereld, bij de wederkomst van de Heer.” Dan oordeelt de Heer levenden en doden. Over de inhoud van het oordeel lezen we: “In het sterven komt ieder mens op het punt van de waarheid. Dan kan niets meer verdrongen of verborgen, niets meer veranderd worden. God ziet ons zoals wij zijn. Wij treden voor zijn gerecht, zijn recht-maken, want in Gods heilige nabijheid kunnen wij alleen maar “recht” of helemaal niet zijn zo “recht” als God ons wilde toen Hij ons Schiep. Misschien moeten we nog een proces van loutering doormaken, misschien kunnen we meteen in de armen van God vallen.” Recht maken is te verstaan als heel maken. Paulus leert dat het geloof ons rechtvaardigt. Maar wij moeten het wel willen. God steekt in liefde naar ons de hand uit. Hij wil ons heil. Wij kunnen Gods liefde wel

of niet aannemen. “Wie niets van de liefde wil weten, kan ook Christus niet helpen; hij oordeelt zichzelf” (Youcat nr. 157 en nr. 112).

+ *drs. A.L.M. Hurkmans*

Alleen lintjes knippen?

In het recente voorjaar, rond het aantreden van onze nieuwe koning, laaide de discussie over de invulling van het koningschap opnieuw op. Welke invloed mag de koning hebben in de politiek? Of moet zijn rol louter ceremonieel zijn? Hoe ziet het moderne koningschap er uit? In het najaar, op de laatste zondag van het liturgisch jaar, vieren we het feest van Christus Koning van het heelal. Ook dat feest roept vragen op. Is Jezus ‘koning’ noemen niet ongepast gezien zijn nederigheid? Is dit feest, ingesteld in 1925, niet afkomstig uit een tijd waarin het triumfalisme in de Kerk hoogtij vierde en de Kerk zich afzette tegen andersdenkende overheden? De liturgie van het feest maakt duidelijk hoe we het koningschap van Christus moeten verstaan. In de eerste lezingen van de jaren A, B en C horen we hoe het optreden van Jezus voortbouwt op oudtestamentische verwachtingen van de herder die het vermiste schaap zoekt (Ez. 34), van de Messias van wie de heerschappij nooit vergaat (Dan. 7) en van een nieuwe David (2 Sam. 5). De tweede lezingen laten zien hoe de apostelen Jezus in geloof beschouwen als de overwinnaar op de dood (1

Kor. 15), als de verlosser, de alfa en omega (Apok. 1) en als de geliefde Zoon van God, naar wiens koninkrijk wij als verlost worden overgebracht (Kol. 1). In de evangelielezingen ontmoeten we Jezus als de koninklijke rechter die zich identificeert met de minsten der zijnen (Mt. 25), en Hij bevestigt, hoewel Zijn koningschap niet van deze wereld is: ‘Ja, koning ben Ik.’ (Joh. 18) en Hij belooft als gekruisigde aan de goede moordenaar het paradijs (Lc. 23).

De gebeden van de mis borduren hierop voort: enerzijds wordt Christus aanbeden in Zijn macht en heerlijkheid, anderzijds wordt benadrukt dat Hij ons juist door Zijn ontlediging in lijden en dood verlossing brengt. In de prelatie bidden we: ‘Hij zal voor U een koninkrijk verwerven, God, een

koninkrijk van waarheid, heiligheid en liefde, recht en

gerechtigheid, een koninkrijk van vrede.’ Het gaat hier om een realiteit waarvan het evangelie doordeesemd is: het Koninkrijk van God. Doordeesemt deze aanwezigheid van God ook ons leven? Mag Christus alleen de lintjes knippen van belangrijke momenten op ons levenspad (doop, eerste Communie, vormsel; huwelijk; uitvaart) of mag hij echt iets te zeggen hebben in ons dagelijkse bestaan?

Dienst liturgie

Agenda van de bisschoppen

Mgr. A. Hurkmans

- 1 Hoogfeest van Allerheiligen
Dag voor Huwelijk en Gezin
19.00 uur H. Eucharistie in de kathedraal b.g.v. Allerheiligen
- 2 Allerzielen
10.00 uur H. Eucharistie Orthen b.g.v. Allerzielen
- 5 20.00 uur lezing in de Petrus en Pauluskerk Tilburg
- 6 14.00 uur gesprek vormelingen Odulphusparochie Best
- 7 9.00 uur H. Mis, kathedraal
10.00 uur stafvergadering
14.00 uur Allerheiligenberaad VKMO Oosterhout
- 9 12.00 uur diakenwijding kathedraal
16.00 uur H. Mis bij NLZ jubileum in Rolduc (Kerkrade)
- 12 bisschoppenconferentie, Utrecht
- 14 9.00 uur H. Mis, kathedraal
10.00 uur stafvergadering
13.00 uur afsluiting grootherderlijk bezoek dekenaat Bladel-Oirschot
- 15 19.00 uur H. Vormsel Oisterwijk (H. Joannes van Oisterwijk)
- 17 10.00 uur H. Mis, St. Oedenrode
- 17 - 22 retraite
- 22 19.00 uur H. Vormsel, Oirschot (H. Petrus)
- 23 17.00 uur en 19.00 uur H. Vormsel te Best (H. Odulphus)
- 24 11.30 uur H. Vormsel, Hilvarenbeek (H. Petrus)
17.00 uur parochiefeest Maranatha Tilburg
- 28 9.00 uur H. Mis, kathedraal
10.00 uur stafvergadering
13.30 uur dekenoverleg
- 29 19.00 uur H. Vormsel, Lage Mierde (H. Stephanus' Vinding)
- 30 vertrek Rome, Ad Limina-bezoek.

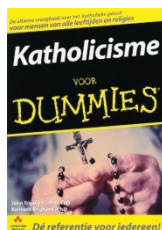
Mgr. Mutsaerts

- 1 19.00 uur feest van Allerheiligen, Meerveldhoven
- 3 10.30 uur H. Vormsel, Nijmegen (H. Canisius)

- 7 stafvergadering
- 9 H. Vormsel, Eerde
- 10 10.30 uur Installatie Z.E.H. L. Spijkers pastoor parochie St. Odulphus van Brabant
- 12 Bisschoppenconferentie
- 13 Officium Catecheticum
- 14 stafvergadering
- 16 H. Vormsel, Groesbeek (Goddelijk Hart van Jezus)
- 19 Officium Iuventutis
- 21 stafvergadering
- 22 H. Vormsel, Schijndel (H. Servatius)
- 23 19.00 uur H. Vormsel, Heeze
- 24 10.00 uur H. Vormsel Groesbeek (Cosmas en Damianus)
14.30 uur H. Vormsel Veghel
- 28 10.00 uur stafvergadering
13.30 uur dekenoverleg
16.00 uur Kapittelvergadering
- 30 vertrek Rome, Ad Limina-bezoek.

Goed om te lezen

Katholicisme voor Dummies

460 blz., prijs: € 17,50 bij afhalen en voor € 20,00 opgestuurd. Verkrijgbaar bij: bisdom van 's-Hertogenbosch.

Katholicisme voor Dummies is een compacte, maar complete samenvatting van de Rooms-katholieke kerk. Met onder meer aandacht voor wie wie is binnen de kerk, de tien geboden, de tradities, feestdagen, gebeden, de Bijbel, de geschiedenis en de zienswijze van de kerk op bepaalde maatschappelijke onderwerpen. Een boek voor gelovigen, maar ook voor geschiedenis- en cultuurliefhebbers die willen weten waar de diverse symbolen en rituelen vandaan komen en wat ze betekenen. John Trigilio Jr. en Kenneth Brighenti zijn verbonden aan het Amerikaanse Eternal World

Television Network. Daarnaast is John Trigilio voorzitter van de Confraternity of Catholic Clergy.

Jezus kan niet voetballen

160 blz. met voorwoord van Mark van Bommel, Harrie van Raaij en Mgr. A. Hurkmans.

Auteur: Mgr. Rob Mutsaerts.

Prijs: € 9,95 Verkrijgbaar bij de boekhandel en het bisdom van 's-Hertogenbosch.

De onbevangenheid die eigen is aan kinderen is vaak een betere aanzet tot geloof dan het scherpzinnigste boek van de geleerde professor. Kinderen verwonderen zich nog en hebben een fijn aanvoelingsvermogen. De verhalen in dit boek gaan uit van de beleavingswereld van kinderen van deze tijd. De voorvallen zijn alledaags en de personages zou je zo op straat tegen kunnen komen. Telkens is er een link met een bijbelverhaal. Als er iets is dat Jezus duidelijk heeft willen maken, dan is het wel dat God van mensen houdt, toen en nu! En tegen de mensen zegt Jezus, dat ze moeten worden als kinderen. Voor kinderen en jeugd is dit eenvoudige boek geschreven, maar eigenlijk is het bedoeld voor iedereen die zijn of haar onbevangenheid niet heeft verloren (of terug wil vinden).

Gevraagd: daden van liefde

Tijdens de diocesane sluiting van het wereldwijd gevierde Jaar van het Geloof op vrijdag 22 november zal de heer Peter Dullaert een lezing verzorgen over 'Twintig jaar Catechismus van de Katholieke Kerk'. Hij zal spreken over de plaats van de CKK als univer-

sele catechismus in de naoorlogse catechese in ons land, maar ook ingaan op het belang van deze Catechismus voor de nieuwe evangelisatie. Hij zal zo vooruitkijken, over de sluitingsdag van het Jaar van het Geloof heen, naar wat ons blijvend te doen staat. Paus Benedictus XVI schrijft daar ook over in zijn apostolische brief 'Porta Fidei' als hij het heeft over de samenhang van geloofsverkondiging en naastenliefde. "Het Jaar van het geloof zal een gunstige gelegenheid zijn om het ge-

tuigenis van de liefde te intensiveren. /.../ Geloof zonder de liefde draagt geen vrucht en de liefde zonder het geloof zou een gevoel zijn dat voortdurend ten prooi is aan de twijfel. Geloof en liefde vereisen elkaar en wel zo dat het een het ander mogelijk maakt zijn weg te gaan. /.../ Dankzij het geloof kunnen wij in hen die om onze liefde vragen, het gelaat van de verrezen Heer herkennen. 'Al wat gij gedaan hebt voor een dezer geringsten van mijn broeders hebt gij voor Mij gedaan' (Mt.25,40): deze woorden van de Heer zijn een niet te vergeten aansporing en een voortdurende uitnodiging, om de liefde terug te geven waarmee Hij voor ons zorgt. Het is het geloof, dat Christus herkenbaar maakt en het is Zijn liefde zelf die aanzet Hem te hulp te komen telkens als Hij zich op de weg van het leven tot onze naaste maakt. Door het geloof gesteund, kijken wij hoopvol naar onze inzet in de wereld, wachtend 'op een nieuwe hemel en een nieuwe aarde waar gerechtigheid zal heersen' (2 Pt 3,13) (Porta Fidei 14). Zoals de CKK verscheen als vrucht van het Tweede Vaticaans Concilie, zo hoopt de paus op concrete Daden van Liefde in de wereld als vrucht van het Jaar van het Geloof. Daar bidden we voor en daartoe worden we speciaal opgeroepen en uitgedaagd tijdens de diocesane sluiting van het Jaar van het Geloof op vrijdag 22 november. De viering is om 19.00 uur in de kathedrale basiliek St. Jan evangelist in 's-Hertogenbosch. Iedereen is van harte welkom. Wie graag bij de lezing van de

heer Peter Dullaert wil zijn, kan bij het bisdom informeren of er nog plaatsen vrij zijn. Tel.: 073 523 20 20.

Benoemingen en ontslagen

Mevrouw **B.Th.M. Booyink** te Heelsum: per 1 februari 2013 eervol ontslag van de pastorale zending en opdracht als pastoraal werkster van verpleeghuis Sint Jozefoord te Nuland.

Mevrouw **drs. E.H.M. Cornelissen-Rijken** te Chaam: per 1 september 2013 eervol ontslag van de opdracht en zending als pastoraal werkster van verpleeghuis St. Elisabeth te Goirle.

In memoriam

Op **15 september 2013** is te Eindhoven overleden de zeereerwaarde heer **Piet Fonger Vallenga**, emeritus-pastoor van de parochie O.L. Vrouw van Lourdes (Vlokhoven) te Eindhoven. Emeritus-pastoor Vallenga werd geboren in Vught op 3 februari 1921 en tot priester gewijd op 25 juli 1945. Hij was achtereenvolgens werkzaam als kapelaan van de parochie H. Willibrordus (Zeelst) te Veldhoven van 1945-1949, als kapelaan van de parochie H. Lambertus te Veghel van 1949 – 1955, als kapelaan van de parochie H. Clemens te Nuenen van 1955 – 1963, als kapelaan van de parochie H. Joseph te Helmond van 1963 – 1967, vanaf 1967 als pastoor van de parochie O.L. Vrouw van Lourdes (Vlokhoven) te Eindhoven en toen deze parochie deel ging uitmaken van de parochie Woensel-Midden vanaf 1976 als pastor van deze parochie. Op 15 april 1986 werd hem eervol ontslag verleend uit deze functie.

Op **13 september 2013** is te 's-Hertogenbosch overleden de zeereerwaarde heer **Franciscus Waltherus Alphonsus Marie (Frank) Janssens**, emeritus-rector van psychiatrisch ziekenhuis Voorburg te Vught.

Emeritus-rector Janssens werd geboren in Tilburg op 8 november 1928 en tot priester gewijd op 26 mei 1956. Hij was achtereenvolgens werkzaam als assistent van de parochie HH. Ewalden te Druten van 1956-1959, als kapelaan van deze parochie van 1959 – 1963, als kapelaan van de parochie St. Joris te Eindhoven van 1963 – 1964, als kapelaan van de parochie H. Servatius te Schijndel van 1964 – 1966, als rector van Voorburg te Vught vanaf 1966 en vanaf 1983 tevens als rector van Reinier van Arkel te 's-Hertogenbosch. Op 1 september 1989 ontving hij eervol ontslag uit beide functies.

Op **4 oktober 2013** is te Wijbosch overleden de zeereerwaarde heer **Henricus Aloysius Godefridus Maria (Harrie) Verhoeven**, oud-deken en oud-pastoor te St. Oedenrode en Schijndel. De zeereerwaarde heer Verhoeven werd geboren op 8 september 1935 te Eindhoven en door mgr. W. Bekkers tot priester gewijd voor ons bisdom op 27 mei 1961. Hij was allereerst kapelaan te Geldrop, parochie H. Jozef (Braakhuizen) van 1961-1970. Op 1 augustus 1970 werd hij vrijgesteld voor het godsdienstonderwijs te Schijndel. Vanaf 15 augustus 1980 was hij tevens pastoor van de St. Servatiusparochie te Wijbosch-Schijndel. Van 1993 – 2009 was hij deken van het dekenaat St. Oedenrode. Bij de vorming van de Pastorale Eenheid Schijndel kreeg hij op 1 september 2001 eervol ontslag als

pastoor van Wijbosch-Schijndel en was hij van 2001-2008 pastor-assistent van de Pastorale Eenheid Schijndel en vanaf 1 januari 2008 pastor. Op 1 september 2012 ging hij met emeritaat.
Moge zij allen rusten in vrede!

DiaconAction nieuwe stijl

Op 11 oktober werd de nieuwe website en poster van DiaconAction gelanceerd, te vinden op www.diaconaction.nl. Zoals ieder jaar zetten jongerengroepen zich in voor mensen in de eigen omgeving die een steuntje in de rug kunnen gebruiken. Nieuw is dat groepen vanaf dit jaar zelf kiezen in welk weekend zij hun diaconale actie houden. Om inzichtelijk te maken wat groepen doen aan activiteiten is er op de nieuwe homepage 'n kaart van Nederland te zien waarop groepen hun activiteiten kunnen aanmelden. Jongerengroepen

Colofon

De nieuwsbrief is een uitgave van **het bisdom van 's-Hertogenbosch**. *De BisdomNieuwsbrief wordt gratis verspreid bij het pastoraal kader en bij belangstellenden.*

Een bijdrage ter dekking van de kosten wordt op prijs gesteld (publiciteitsfonds ING 132.84.65)

Aan- / afmeldingen en wijzigingen voor de nieuwsbrief kunnen doorgeven worden via het mailadres: nieuwsbrief@bisdomdenbosch.nl

Bezoekadres:

Parade 11
5211 KL 's-Hertogenbosch

Postadres:

Postbus 1070
5200 BC 's-Hertogenbosch

T: 073 523 20 20

E: info@bisdomdenbosch.nl

W: www.bisdomdenbosch.nl

Verschijnt elf maal per jaar

uit het Bisdom van 's-Hertogenbosch die graag hun handen uit de mouwen steken en mee willen doen aan DiaconAction kunnen zich aanmelden bij Kristel van der Loop, kvanderloop

@bisdomdenbosch.nl. Graag

stellen.

bij de e-mail aangeven hoeveel posters en t-shirts u hiervoor wilt be-

De vonk laten overspringen

De vormselplechtigheid wordt dikwijls de bekroning genoemd van het eerder ontvangen doopsel. Er wordt gezegd dat het Vormsel jongeren de kracht van de heilige Geest geeft om vol vuur te getuigen van Jezus en zijn Evangelie. Het Vormsel geeft moed om uit te komen voor het geloof in de levende Heer. De heilige Geest zal hen helpen om in het dagelijkse leven in woord en daad méér op Christus te gaan gelijken. Zo zeggen we dat, en zo is het ook, maar zo wordt het door de jongeren niet altijd ervaren. Soms is het de spanning van het moment waardoor ze worden afgeleid, maar ook dikwijls de ongebruikelijke woorden en gebaren. De liturgie spreekt van het mysterie van ons geloof en wil de vormelingen invoegen in een geheim dat hen overstijgt. Dat roept bij hen echter een gevoel van vervreemding op. Het is ook niet vanzelfsprekend dat de liturgie van de Kerk verstaan wordt, dat de kracht van het sacrament daadwerkelijk wordt ervaren. Het

is dus niet vanzelfsprekend dat de vonk van het geloof overspringt. In Nederland ontvangen ieder jaar ongeveer 20.000 jongeren het heilig Vormsel; de ruime meerderheid van deze vormelingen woont in het bisdom van Den Bosch. Ongeveer 300 vrijwilligers bereiden deze jonge mensen in de parochies van ons bisdom voor op dit sacrament. Voor de vrijwilligers is dat enerzijds een hele eer om jonge mensen te mogen begeleiden naar dit bijzondere moment, anderzijds is het ook een uitdaging. Het is immers niet eenvoudig om jonge mensen te begeleiden op hun weg van geloof en voor te bereiden op de liturgische viering van het Vormsel.

Voor de vormselvoorbereiders wordt dan ook een bijeenkomst georganiseerd rond het thema 'De vonk laten overspringen', waar zij inspiratie voor het werk op kunnen doen en waar handreikingen aangebracht worden om tijdens de catechese uitleg te geven van de liturgie van het heilig Vormsel.

Op de volgende dagen vindt de bijeenkomst plaats: donderdag 7 11, Deurne donderdag 14 11, Bladel woensdag 20 11, Cuijk U kunt zich tot een week voor betreffende datum aanmelden: vormingscentrum @bisdomdenbosch.nl Voor het programma verwijzen we graag naar de bisdomsite.

